

Verslag werkgroep verzilting
21 mei 2019

Introductie

Alies Hoitsma licht toe dat er al veel informatie is opgehaald tijdens expertsessie en dorpensessies en dat er vooronderzoek is gedaan. Alle informatie staat op de [website](#) van de gemeente. De vraag is of dit nu compleet is. De bijeenkomst is vooral bedoeld om de resultaten tegen het licht te houden, aan te vullen, etc. De werkwijze is om een en ander steeds verder te concretiseren.

Opzet investeringsagenda

Vervolgens licht Alies een schema voor de investeringsagenda toe dat van boven naar onder steeds concreter wordt; van sterkte-/zwakteanalyse en ambitie naar projecten en de financiering daarvan.

In de gedachtewisseling die volgt worden de volgende aspecten genoemd:

- Onderscheid maken in korte en lange termijn investeringen (lange termijn maatregelen zijn bijvoorbeeld collectieve maatregelen of maatregelen van het waterschap, korte termijn maatregelen zijn bijvoorbeeld maatregelen in/op het (landbouw)perceel). Ook korte termijn: een goed meetnet voor o.a. zout in de percelen is essentieel, metingen en onderzoek moet z.s.m. Niet wachten maar nu al beginnen met nadenken en maatregelen (we zijn zomaar 5 tot 6 jaar verder).
- Wat is de wijze van financieren? Het investeringsbedrag vanuit het ministerie moet in een fonds (met jaarlijkse aanvulling?) en worden beheerd door een commissie, stichting of iets dergelijks;
- De overheden brengen geplande investeringen in beeld. Investerings n.a.v. het omgevingsproces moeten bovenop al geplande investeringen komen (dus niet in plaats van);
- Gebied. Verzilting heeft betrekking op de hele strook langs de kust (inclusief de gebieden waar ook bodemdaling door gaswinning plaatsvindt), indeling voor investering naar erf of dorp is minder geschikt, wel op basis van de regio waar verzilting plaatsvindt + percelen (drainage). Aanhaken bij verzilting in de gemeente Noardeast-Fryslân. Opslag van zoet water is een maatregel die op grotere schaal effectief kan zijn;
- Visie en zicht op de ambitie is van belang, waar willen we met het gebied naar toe (2050, 2100 als horizon?);
- Als de gaswinning niet doorgaat zal de uitrol van de investeringsagenda er anders uit gaan zien;

Ambities/Strategie verzilting

Als 2^e punt wordt een poster met lopende ambities beschouwd. Alies vraagt wat opvalt en of er zaken missen. Naar aanleiding daarvan wordt opgemerkt dat:

- Een meetprogramma/-systeem voor zout in de percelen niet wordt genoemd;
- De ambitie van de landbouwsector ontbreekt, want waar wil men heen met dit gebied? Bijvoorbeeld een transitie of zolang mogelijk huidige praktijk voortzetten?
- Herkent de landbouwsector zich in de beschreven ambities?

Partoer benadert de landbouwsector om te bevragen op ambities voor de toekomst.

- Een ontziltingsfabriek is een mogelijke maatregel;
- Twee zeedijken parallel aan elkaar met zoet water ertussen is wellicht een mogelijke maatregel;
- In Zeeland is een proef gedaan met kwelschermen langs de zeedijk;
- Anti-verziltingsdrainage in dit gebied is een mooi project op perceelsniveau, subsidie daarvoor is 'laaghangend fruit';
- Als collectieve maatregel voor bv. 100 ha is ondergrondse opslag van zoet water geschikt;
- Draagt een brede zeedijk bij aan de afname van verzilting? Hier wordt in de 2^e werkgroep verder op doorgegaan;
- Neerslag is gratis zoet water, vasthouden en opslag is een pre;
- Een betere bodemstructuur helpt tegen droogte;
- Druppelirrigatie heeft ook meerwaarde omdat vroegtijdig bekend is of de planten water nodig hebben of er gevaar is dat zij te droog worden.

Resultaten dorpen- en expertsessie verzilting

Als 3^e is stilgestaan bij de resultaten van de gecombineerde dorpen- en expertsessie (is een ieder toegestuurd bij de uitnodiging van de vergadering). Alies vraagt weer om opmerkingen en aanvullingen bij 4 posters:

- De kwel tegengaan/vertragen;
- Slimmer met zoet water omgaan;
- Regenwater bufferen;
- Omgaan met de kwel.

De posters worden in groepjes besproken waarna een aantal opmerkingen worden gemaakt:

- Uitrol spaarwatermaatregelen op grote schaal onderzoeken;
- Stem verschillende maatregelen op elkaar af of koppel ze (op de poster worden daarvoor al een paar zaken omcirkeld);
- Een goede bodemstructuur is voor het vasthouden van zoet water van belang;
- Bewustwording ten aanzien van zuinig omgaan met zoet water is belangrijk, niet alleen voor het omgevingsproces maar ook in algemene zin;
- Andere teelten en grootschalige bedrijfsaanpassingen moeten niet het doel zijn van de maatregelen;
- In de investeringsagenda is het opzetten van een goed meetsysteem een eerste goede stap;
- Het project zilte akkerranden van Waadrâne is een vorm van omgaan met zilte grond. **Waadrâne** brengt hiervoor mogelijk nog een voorstel in bij het omgevingsproces.

Afsluiting

Aan het eind van de bijeenkomst geeft Alies aan dat de komende tijd gewerkt wordt aan het in beeld brengen van de bestaande budgetten, dat onderwerpen worden geclusterd en zoveel mogelijk op € gezet. Concepten worden via de e-mail toegestuurd als voorbereiding op de 2^e werkgroepbijeenkomst. Wellicht is er nog een 3^e werkgroepbijeenkomst nodig. In een laatste ronde wordt nog ingebracht:

- Dat hopelijk de agrarische sector de volgende keer breder is vertegenwoordigd;
- Dat het mooi zou zijn als nu al met maatregelen kan worden begonnen (bv. peilbuizen om zout te meten) voordat het besluit over de investeringsagenda rond is;
- 'Vergroenen' betekent omzetverlies en dat kan niet de bedoeling zijn.

Alies zegt een ieder dank voor de inzet en aanwezigheid en sluit de bijeenkomst.